

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně: S. P. Č. r., a. s.**, zastoupena Dr. Pavlem Randlem, advokátem, se sídlem Jáchymova 2, 110 00 Praha 1, proti **žalovanému: Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, 160 68 Praha 6, o přezkoumání rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 28. 4. 2003, č. j. O - 79631, o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2003, č. j. 5 Ca 139/2003 - 19,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2003, č. j. 5 Ca 139/2003 - 19, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení shora uvedeného rozhodnutí předsedy žalovaného, kterým bylo potvrzeno prvostupňové správní rozhodnutí žalovaného a odvolání žalobkyně zamítnuto. Prvostupňovým správním rozhodnutím byl zamítnut návrh žalobkyně na částečný výmaz ochranné známky „G.“ zapsané pod č. 186048.

Městský soud v Praze žalobu usnesením ze dne 20. 10. 2003, č. j. 5 Ca 139/2003 - 19, odmítl s odkazem na § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podle názoru tohoto soudu se v daném případě jedná o věc výmazu ochranné známky z rejstříku. Rozhodování o žalobě proti správnímu rozhodnutí vydaného v této správní věci je rozhodováním ve věcech soukromoprávních, které podle platné právní úpravy náleží do pravomoci soudů, které věc projednávají v občanském soudním řízení. Tento názor soud odůvodňuje tím, že ochranná známka je statkem nehmotné povahy, která je jako součást

průmyslových práv podřaditelná pod pojem duševního vlastnictví, pročež ji lze považovat za jinou majetkovou hodnotu ve smyslu § 118 odst. 1 občanského zákoníku.

Proti tomuto usnesení podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které uvádí, že v jeho rozhodování ve věci výmazu ochranné známky je rozhodováním o veřejném právu. Toto tvrzení odůvodňuje tím, že jeho rozhodnutí je jednoznačně rozhodnutím orgánu veřejné správy. Dále uvádí, že se i podle mocenské teorie zcela jistě jedná o vztah veřejnoprávní. Ve správním řízení před žalovaným se nejedná o žádné vztahy z průmyslového vlastnictví, nýbrž o úřední průzkum splnění zákonných podmínek pro zápis toho kterého předmětu do příslušného rejstříku. V každém případě je smyslem výmazového řízení chránit veřejnoprávní zájem společnosti na tom, aby byla v rejstříku platně zaregistrována pouze taková označení, která řádně plní funkci ochranných známek a nezasahují do práv jiných osob. Stěžovatel tak namítá nezákonnost uvedeného usnesení Městského soudu v Praze ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 18. 11. 2003 uvádí, že se necítí být povolán k posouzení dané problematiky a domnívá se, že sporná otázka může být řešena pouze judikaturou.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Při svém rozhodování vycházel Nejvyšší správní soud z usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 6. 1. 2004, č. j. Konf 93/2003 - 5, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 8/2004, pod č. 276. Právě tento senát je zákonem povolaný k rozhodování o kompetenčních sporech mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Zvláštní senát v odůvodnění uvedeného usnesení uvedl následující:

Právní institut ochranné známky se vyvinul z hospodářské potřeby výrobce nebo obchodníka dosáhnout toho, aby právě jeho zboží (služby) zájemci kupovali nebo si opatřovali a aby toto zboží nebylo zaměňováno s produkcí konkurence. Opatření zboží značkou výrobce nebo obchodníka nemá ovšem smysl bez toho, že tu bude dána záruka, že někdo jiný nemůže takovou značku použít. Záruku, která by měla praktický smysl, však může poskytnout jen vrchnostenská autorita (veřejná moc). Dnešní podoba průmyslových práv se ostatně vyvinula ze středověkých panovnických nebo vrchnostenských privilegií.

Je třeba dodat, že vznik ochranné známky zajisté reflektuje (také) soukromý zájem jejího budoucího majitele, například proto, že po svém vzniku se známka může stát předmětem obchodu a její existence má pro jejího vlastníka hospodářský smysl, nicméně samotné udělení práva průmyslového vlastnictví nijak neztratilo svůj původní charakter veřejnoprávního privilegia, které je udělováno výlučně veřejnou mocí a v zájmu veřejném. Tím je zájem zákazníků či konzumentů zboží a služeb a jejich ochrany před napodobováním, falšováním známek nebo jejich zneužíváním.

V dnešních podmínkách stát může stanovit podmínky, za kterých se smí uchazeč domoci kladného rozhodnutí správního úřadu. Úřad musí sice ochrannou známku zapsat

do (veřejného) rejstříku (registrovat), ale musí také přihlášku zamítnout, nejsou-li splněny zákonné podmínky registrace, případně při splnění zákonných podmínek musí známku z rejstříku vymazat.

Právní vztah, který se takovým řízením a rozhodnutím řeší, vzniká mezi přihlašovatelem (při výmazu mezi majitelem známky) a správním úřadem. Takový vztah je vztahem mocenským (v jiné terminologii vertikálním, vrchnostenským); nejde o vztah občanskoprávní (§ 7 odst. 1 o. s. ř.), protože takové vztahy při vrchnostenském autoritativním rozhodování mezi úřadem a stranou nevznikají.

Registrací ochranné známky (nebo jejím výmazem) se naprosto neupravují vztahy mezi podnikateli, protože nic takového předmětem řízení o registraci (výmazu) není a nemůže být. Jediný vztah, který se tu registrací upravuje, je vztah mezi tím, kdo o registraci žádá (resp. tím, kdo má známku zapsánu), a úřadem, který o registraci (výmazu) rozhoduje. Předmětem řízení je vyřešení otázky, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky a zda tedy má nebo nemá vzniknout nehmotný statek (ochranná známka), resp. zda má tento status zaniknout (výmaz). Výsledkem řízení je pak vznik (registrace) známky nebo její výmaz; zda vůbec vzniknou majetkové vztahy mezi podnikateli při podnikání (a kdy a jaké), je naprosto nejisté (u některých typů známek, např. obranných nebo zásobních, lze dokonce předpokládat, že takové vztahy záměrně ani vzniknout nemají) a registrační akt se o tom nijak nevyjadřuje (a při výmazu registrované známky nijak do té doby vzniklé soukromoprávní vztahy neupravuje).

Sama registrace (výmaz) známky tedy není soukromoprávní věc a je nerozhodné, že registrací (výmazem) vznikají nebo zanikají soukromoprávní nároky. Žádná soukromá osoba, se kterou je přihlašovatel (majitel) v rovném postavení, mu nemůže registraci udělit ani mu nemůže známku vymazat. To může učinit jenom správní úřad, který k tomu má zákonnou kompetenci, a může to udělat jen tak, že o tom vydá vrchnostenský správní akt.

Proto tedy i v přezkumném řízení soudním se žalobce nedomáhá žádného svého soukromoprávního nároku, ale jen toho, aby správní úřad o věci rozhodoval podle zákona.

Na tom, co bylo právě uvedeno, nic nemění ani to, že v posuzované věci řízení (a později i řízení před soudem) iniciovala osoba třetí (majitel známky s dřívější prioritou, navrhovatel výmazu). Podstatou věci je námitka, že nemělo být uděleno veřejné subjektivní právo (registrace) majiteli známky, protože tomu brání jiné veřejné subjektivní právo dříve vzniklé (registrace dřívější známky navrhovatele výmazu). To, že se celý příběh navenek představuje při zběžném nahlédnutí jako soukromý spor mezi dvěma majiteli známek, ještě z takového sporu nečiní věc soukromoprávní. Stále jde o řízení vyvolané k tomu legitimovaným subjektem, který tvrdí, že úřad neměl pozdější známku registrovat, neboť tomu brání lepší veřejné subjektivní právo navrhovatele výmazu. Situace je tu obdobná jako u námitky souseda proti stavbě rodinného domu, tvrdící, že pozemek, na kterém se staví nebo stavět má, není k tomu územním plánem určen. I zde zpravidla bude v pozadí nebo jevově spor mezi dvěma osobami soukromého práva, ale žaloba souseda proti vydanému stavebnímu povolení nebude žalobou ve věci soukromoprávní.

Správný, avšak zcela bezcenný je argument, že práva k nehmotným statkům zasahují do práva občanského nebo práva obchodního. S takovouto argumentací by bylo možno tvrdit zřejmě u většiny vrchnostenských rozhodnutí, že (nějak) zasahují do občanského nebo obchodního práva. Takovým rozhodováním (registrací) ve věci soukromoprávní by pak

se stejně nelogickou argumentací muselo být i rozhodování o nejrůznějších registracích, např. registraci daňových subjektů, humánního léčivého přípravku, výrobce nebo dovozce krmiv, plemeníka ve státním registru nebo chovatele v plemenné knize, ale také četná správní rozhodnutí: vydání stavebního povolení, rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru, povolení k nakládání s povrchovými vodami, rozhodnutí o zařazení lesů do kategorie lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení, rozhodnutí o zrušení dálnice, silnice nebo místní komunikace, rozhodnutí o vyloučení ze studia …

Odůvodnění lze pak pro úplnost uzavřít poznámkou, že rozhodnutí předpokládaná jednotlivými zákony na ochranu průmyslového vlastnictví přesně rozlišují, která rozhodnutí ve věci přísluší činit žalovanému a která soudu (v občanském soudním řízení). Ve věci patentů jsou v pravomoci soudů např. rozhodnutí o tom, komu svědčí právo na patent, stanovení výše odměny za právo na patent, výše licenčních poplatků v případě poskytnutí nucené licence, porušení práv z patentů; ostatní rozhodnutí jsou v kompetenci žalovaného. I takovéto rozdělení, navíc za situace, kdy zákonodárce ani neupravil mechanismus, jímž by se vůbec mohlo dosáhnout zápisu ve veřejných knihách bez toho, že by taková povinnost byla soudem uložena žalovanému, který v řízení podle § 244 o. s. ř. není účastníkem řízení, představovalo pro zvláštní senát jen další podpůrný argument pro toto usnesení.

Z vyložených důvodů proto zvláštní senát vyslovil podle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., že rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o výmazu známky náleží soudu ve správním soudnictví.

S ohledem na shora uvedené důvody nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu, než napadené usnesení Městského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 23. března 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu